

UŽSIENIEČIAI LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮKALINIMO ĮSTAIGOSE (2006)

Rėmėjai: Tarptautinis projektas „Foreign prisoners in EU penitentiary institutions“ [Užsieniečiai Europos įkalinimo įstaigose] rėmuose, finansuojamas Europos Komisijos

Tyrėjų grupė: S. Mališauskaitė - Simanaitienė

MOKSLO DARBŲ
SAVADAS
1992 - 2006

Tyrimo metu buvo analizuojama nelegalių emigrantų ir užsieniečių, sulaukytų ar įkalinėtų Europos Sąjungos valstybėse narėse, teisinė padėtis, galiojančių teisės aktų reglamentavimas, taikymo praktika, kylančios problemos, buvo siekiama nustatyti geriausios praktikos pavyzdžius ir jų pagrindu pateikti galimus sprendimus susidariusioms problemoms spręsti.

Šiuo metu Europos Sąjungos valstybėse labai didėja įkalinėtų užsieniečių skaičius, dažnai dėl didelės įkalinėtų užsieniečių rasinės ir tautinės įvairovės ir didelių kultūrinių skirtumų kyla daug teisinių ir socialinių, laisvės atėmimo baudmės vykdymo, ypač vykdant tokių asmenų resocializaciją, problemų. Todėl, siekiant spręsti šias problemas, tyrimo metu kiekvienos valstybės narės atžvilgiu buvo atliekama:

- baudžiamosios politikos ir politikos nelegalių imigrantų atžvilgiu apžvalga,
- jiems taikomų teisės aktų bazės apžvalga ir analizė,
- jų teisinės padėties analizė, nustatant kylančias problemas,
- praktikos apžvalga ir joje kylančių problemų analizė,
- kokie sprendimo būdai kylančioms problemoms spręsti yra taikomi ir jų tinkamumo analizė.

Pažymėtina, kad skirtingai nei daugumoje Europos Sąjungos valstybių narių Lietuvoje nėra daug užsieniečių, kuriems paskirta Laisvės atėmimo baudmė - 1999 - 2006 m. jų lyginamoji dalis tarp visų kalinių svyravo nuo 1,15 proc. iki 0,62 proc. Didžioji šių asmenų dalis yra asmenys, atvykę iš buvusios SSRS valstybių, netgi 60 proc. jų yra asmenys iš Rusijos ir Baltarusijos. Taigi Lietuvoje tyrimo metu analizuojamos problemos mastas nėra didelis, taip pat nekyla ir pagrindinių tyrimo metu nustatytų kultūrinių skirtumų sąlygotų problemų. Tačiau analizuojant situaciją Lietuvoje pastebėtina, kad šiai problemai apskritai nėra skiriama dėmesio. Netgi tyrimą buvo sunku atlikti dėl informacijos apie nuteistus užsieniečius Lietuvoje trūkumo. Išskyrus rusų ir anglų kalbomis parengtas atmintines apie laisvės atėmimo baudmės vykdymą, daugiau jokių priemonių nėra taikoma. Taip pat tyrimo metu nustatytos aktualiausios šių asmenų problemos: labai menkas jų aktyvumas dalyvaujant socialinės integracijos programose bei užimtumas. Taip pat šių asmenų atžvilgiu probleminis lygtinio paleidimo ir baudmės vykdymo atidėjimo taikymas.

Atliktos analizės pagrindu siūloma pirmiausia organizuoti informacijos apie įkalinėtus užsieniečius rinkimą, taip pat prognozuoti galimą tokių asmenų daugėjimą, siūlytina parengti ir taikyti specialias priemones, kurios padėtų spręsti šių asmenų užimtumo, švietimo problemas, suteiktų platesnes galimybes ir juos skatintų dalyvauti socialinės integracijos programose.